

FEDERATIUNEA

Diurnalu politicu, literariu, comercialu si economicu.

Va est Marti-a, Joi-a, Sambet'a si Dominec'a, demaneti'a.

Locuati'a Redactorului:
si
Cancelari'a Redactiunii:
e in
Strat'a Morariloru Nr. 13.

Articolile nefrancate nu se voru
nimil decâtu numai de la corespun-
dinti regulari ai „Federatiunii“
Articlii tramiai si nepublicati se
voru arde.

Pretulu de Prenumeratiune:
Pre trei lune . . . 4 fl. v. a.
Pre siese lune . . . 7 fl. 50 cr.
Pre anulu intregu . . . 15 fl.

Pentru Romania:
4 galb. pre anu, — 2 galb. pre 1/2
de anu, — si 1 galb. pre 1/4 de anu.

Pentru insertiuni:
10 cr. de linia, si 30 cr. taps'a tim-
brale pentru fiesce care publicati-
une separatu. In Loculu deschisu
20 cr. de linia
Unu exemplariu costa 10 cr.

Pest'a, ^{26 augustu} 1868.
_{7 sept.}

Diurnalele magiare incepu era-si de vr'o câte-va zile a trage clopotulu intr'o urechia si a-si cantã jermiadele, d'in cauza că ministeriulu magiaru nu ecuteza deplinu legea uniuinei Transilvaniei cu Ungaria. A nune vechiulu publicistu magiaru, c. Ioanu Bethlen, scrie in acesta privintia unu articlu lungu in diurnalulu „Magyar Polgár“, totu asemene profesorulu aiudanu si redactorele Carolu Szathmáry in „Hazánk“, n. 197.

Argumentele loru cele mai puternice(?) pentru a dovedi necesitatea ecutarei depline a legi de Uniuine sunt: „Miscarea Romanilor, semnulu loru de vietia doveditu prin renoirea pronunciamentulu, caletoria deputatiloru si redactoriloru romani la academia scientifica d'in Bucuresci, sosirea apostoliloru (bolnaviloru. R.) d'in Romania la baele d'in Transilvania; diurnalulu „Hazánk“ mai adauge, că negligintia si nepasarea guvernulu si a dietei incuragieza pre romani, le deschide ochii si că, prin urmare, reactiunea si-radica era-si capulu intocmai ca-si in 1848, candu in loculu lui Nicolau Vay mai bine era deca se trametea unu Csányi, si in loculu lui Baldacci unu Perczel séu unu Klapka, pentru că resbunarea Romanilor ar fi fostu nadusita atunci in semburele ei, etc.

Noi amu potè respunde la unu atare limbagiu cu proverbiulu vechiu, care d'ice, că omulu cu conștiintia pecatoasa tremura si se sparia chiaru si de caderea frundiei.

Vediendu Magiarii, că Romanii se lupta cu atãta resolutiune pentru drepturile loru politice-nationali, si observandu, că romanii sunt vli si că suferintiele cari le-au rabdatu si le rabda in totu minutulu de la d'insii nu i-au potutu si nu-i potu descuragiã si amorfã neci de cătu, — incepu a tremurã si, in frigurile loru, recurgu la nisce insinuatuni false, in urmarea caroru-a voiescu a storce aplicarea fortiei, care inse, i asigurãmu, nu le va folosi nimicu, pentru că Romanii si-voru revindecã drepturile loru chiaru si intre buibuitulu tunuriloru. Natiunile au aspiratiunile loru sublime, precum este vietia nationale, cari aspiratiuni sunt mai puternice decâtu ca sè pota fi stinse cu poterea bruta.

Amu dorì, ca fratii magiari sè-si aduca mai bine a minte de evinemintele de la 1848. Romanii au vedutu si pre Csányi in Transilvania; sub domni'a acestui-a s'au organisatu, (spre avilirea umanitatii pana la bestialitate,) corpurile menite pentru sterpirea Romanilor (Tyukász sereg); apoi Serbii inca au vedutu nefericirea de a suferi sub crudimea lui Perczel, sub a carui-a comanda mii de Serbi fura aruncati in Dunare. Inse contra toturoru crudelitãtiloru si suferintieloru rabdate, Romanii au remasu Romani si Serbii Serbi. Natiunile si drepturile loru nu peru.

Faceti locu dreptãtii si egalei indreptãtiri, peundeti-ve de vocea adeverului, apoi nu ve temeti de pronunciamentu, neci de redactorii, cari se afla in Bucuresci.

In Angli'a curge una lupta infocata intre partidãtoriloru si wighiloru, va sè d'ica intre partidã aristocratica si liberala.

Cea d'antãiu cu d'Israeli, cea de pre urma cu Gladstone in frunte, se prepara pentru alegerile, ce voru escrie preste putieniu; amendoue partidele taruescu a reest victoriose. D'in una parte si d'in

alt'a se imprastia unui-a si altui-a bani ca plev'a, numai cu acea desoebire, că acei bani curgu d'in pusunariulu respectiviloru, si nu d'in vistieri'a statulu, pre cum se face intr'alte staturi.

„Perseveranza“ ne aduce scirea, că Garibaldi si-a depusu mandatulu ca deputatu, motivandu-si pasiulu acestu-a cu pretestulu, că ca membru alu partidei opusetiunale nu voiescu a genã guvernulu; in fapta inse, pre cum se scie de comunu, a facutu-o d'in cauza, că preste putieniu spereza a intrã de nou in actiune.

Diurnalulu „Zastava“ i-se scrie d'in Ruscicu, că de acolo au plecatu 300, d'in Nazgradu 400, d'in Varna alti 400, si d'in Nicopolea 500 de bulgari, toti fetiori teneri si bine armati spre Balcanu, unde au si sositu fãra de nici una impedecare d'in partea comuneloru, prin cari s'au stracuratu. Emigrantii tataru si cerchesi d'in Dobruca nu voiescu a dà turciloru mana de ajutoriu, si prin acest'a guvernulu turcescu s'a incurcatu intr' o mare perplexitate, pentru că pana acum Mithad pasi'a s'a folositu forte multu de ajutoriulu loru. Corespundintia numitulu diurnalu sustiene, că Mithad pasi'a de la bataia de la Kazanlug, unde a capetatu o lovitura cumplita de la bulgari, e forte discuragiatu, ba chiaru si ranitu.

In locu de articlu de fondu.

Dupa scirea respandita de foiele magiare, cari credemu că — in acestu punctu — suntu bine informate, cătra finea lunei curgatorie are a se tienè pertratara finale, in procesulu intentatu contra urdtoriloru pronunciamentulu. Deci este aproape or'a, in care tribunalulu d'in Tergulu-Muresiulu, dupa atãte benevolisãri, va enuncia sentintia a supra capeteloru acelor'a, pre cari-au trasu innaintea sa. — Cum va fi acea sentintia: convinsu-se-va fi o tribunalulu si prin elu o ministeriulu ungurescu, séu celu d'in urma prin celu de antãiu, d'in respunsurile capetate si d'in o considerare mai de aproape a lucrulu, că acelu pronunciamentu dupa dreptu si dreptate nu pote cadè sub neci o pedepsa, séu tribunalulu si ministeriu au remasu totu pre langa pare-rile avute innainte de intentarea procesulu? nu scimu, nici nu voimu a cercã. Scimu inse că, fiindu acelu pronunciamentu cuprinsulu justeloru pretinsiuni a le natiunei romane, cei trasi innaintea tribunalulu nu stau singuri, ci chiar' d'in motivulu acù amintitu, ei sunt sustienuti de intrega natiunea romana, ai cărei fi credintiosi se grabira d'in tote laturile a-si aretã consentimentulu loru cu pronunciamentu d'in cestiune. — Spre dovada, ne tienemu de strinsa detorintia a aduce la publicitate numele toturoru aceloru fii ai natiunei romane, cari si-au aretatu pan'acum consentimentulu loru cu pronunciamentu pre calea diurnalulu nostru, observandu acì, că organele justitiei si-voru fi castigatu cunoscintia despre ace'a, că pre care cale si-au aretatu consentimentulu loru cu cuprinsulu pronunciamentulu acei barbati ai natiunei romane, cari nu si l'au aretatu pre calea diurnalulu nostru. Asiè, voru scì acele organe, că cei mai destinsi barbati ai natiunei nostre s'au luptatu si se lupta pre fatia, in publicitate, cu fruntea deschisa si cu armele dreptatei totu pentru pretinsiunile natiunei romane cuprinse in pronunciamentu, d'in care cauza una declarare speciale a consentimentulu loru cu pronunciamentulu ar' fi fostu cu totulu de prisosu. Organele amintite voru aflã nume de aceste-a subscise d'impreuna cu altele la petitiunea Romaniloru suscernuta Maiestatei Sale la 30 dec. 1866 si date publicitatei in nrii

57—70 ai acestui diurnalu; acele-si organe voru scì merge, daca nu mai departe, celu putieniu pana la 1848, si apoi, vediendu, că nu afla barbatu alu natiunei romane, care sè nu fia sustienutu pretinsiunile cuprinse in pronunciamentu, le va fi usioru a intentã procesulu toturoru barbatiloru nostri si prin ei intregci natiuni romane, daca guvernulu ungurescu intr'adeveru afla crime in acele pretinsiuni drepte si necontestabile.

Repetimu deci in fati'a lunei pronunciamentulu improcesuatu, aretãmu numele acelor'a, cari l'au subscrisu pe *calea diurnalulu nostru*, provocãmu la acei-a cari l'au suscrisu si sustienutu pre alte căli si anume provocãmu la cei 1493 de onoratori romani suscrisi la petitiunea susternuta Maiest. Sale in 30 decembre 1866., si in numele dreptulu si alu dreptatei ceremu si pretindemu ca sentintia, ce se va enuncia asupra celoru trasi inaintea tribunalulu d'in Tergulu-Muresiulu, sè se estinda asupra toturoru!

Pronunciamentu:

Considerandu nemultumirea generale, considerandu pericolulu prea invederatu, in care ajunse natiunea romana, limb'a si confesiunile ei, prin starea presente a lucruriloru si nemultumirea provenitoria de acì, — considerandu, că acest'a d'in urma nu se pote delaturã, de cătu punendu-se in vietia principiile de egalitate, atãtu nationale cătu si confesiunale;

d'in detorintia cătra patri'a si natiunea nostra, cari suntu aruncate pre marginea unui abisu si nu se potu mantui de cătu prin multumirea justeloru pretinsiuni a le natiunei nostre, carea face majoritatea precumpentoria a locuitoriloru Traniei, dechiarãmu a stã neclatiti pre lunga principiile si pretensiunile prochiamate serbatore-sce de natiunea romana in adunarea generale si legale de la 3/15 maiu 1848; era in specie:

I. Ne pronunciamu pentru autonomi'a Transilvaniei pre basea dipl. leopoldine si a sanct. pragmatece, — cu atãtu mai vertosu, că si autonomi'a tiereloru croato-sclavone e recunoscuta, de si relatiunea acelor'a cătra Ungaria a fostu cu totulu diferita de a Traniei.

II. Ne pronunciamu pentru reactivarea articliloru de lege adusi in dieta de la Sabiiu 1863/4, prin ambii factori competenti ai legislatiunei, sanctiunati de Maj., publicati si pusi in vietia, prin cari articli natiunea rom. s'a inarticulatu ca natiune regnicolaria, limb'a si confesiunile ei s'au garantatu.

III. Ne pronunciamu pentru redeschiderea dietei tranee, pre basea unei adeverate representatiuni poporali, dupa dreptu si convenintia, in sensulu votulu datu de minoritatea rom. la dieta feudale d'in Clusiu, a. 1865. Cã noi dieta pestana nu o potemu considerã indreptãtita a face legi valide pentru Trania, neci pre transilvanii, ce pote voru fi siedindu intr'ins'a, de reprezentanti legali ai tieriei nostre.

Fiindu că intru impregiurãrile presenti, nu ne-a remasu altu terenu pentru a castigã incuvenintiare si valore convictiuniloru nostre politice, ne restringemu la descoperirea loru pre calea publicitatei, ca celu pucinu estu modu sè ne plenimu detorintia de cetatieni, nesuindu totu una-data si a face unu servitiu regimulu prin descoperirea franca a nemultumiriloru provenitorie d'in purcederea d'insulu intru afacerile Traniei.

Blasiu 2/15 1868.

(Urmeza suscrierile, cari credemu că sunt pan'acum bine cunoscute celoru ce se cuvine sè le scia.)

Pronunciamentulu de susu, fiindu credeulu nostru politicu, lu-suscriemu si suntemu gal'a a-lu sustienè si profesã totu-de-un'a si cu tota tari'a si resolutiunea.

Datu Blasiu, 11 aug. 1868.

Ioane Moldovanu m. p., protop.; Masimilianu C. Codar-

XVI-lea Cercu de alegere; Comisariu consistorialu Parintele Protopopu Petru Rosica.

Loculu de alegere: Calata mare. Protopresbiteratele: Ungurasiului, si alu Clusiuului de susu si josu.

XVII-lea Cercu de alegere; Comisariu consistorialu Parintele Protopopu Grigoriu Ciocasiu.

Loculu de alegere: Rohia. Protopresbiteratele: Chioara Solnocu I si alu II.

XVIII-lea Cercu de alegere; Comisariu consistorialu Parintele Protopopu Nicolau Crainicu.

Loculu de alegere: Ili'a. Protopresbiteratele: Dobra si Ili'a.

XIX-lea Cercu de alegere; Comisariu consistorialu Parintele Protopopu Nicolau Popoviciu.

Loculu de alegere: Orescia. Protopresbiteratele; Dev'a si Orescia.

XX-lea Cercu de alegere; Comisariu consistorialu Adm. Protopopescu Alesandru Turdasianu.

Loculu de alegere: Belgradu. Protopresbiteratele: Belgradu si Muresiu.

III. Se insarcineza fia-care Protopresbiteru, si Administratoru protopopescu, a mijloacilor de la comunele besericesci contribuiri de bani din ladile loru besericesci pe sem'a cheltueleuru deputatului loru preotiescu si mirenescu, si totodata a face si prin Preoti colecte de bani de la cei mai avuti crestini spre acestu scopu, si aceste contribuiri de bani se tramita Consistoriului prin Comisariulu respectivu consistorialu, ca-cu deputatii voru primii din acesti bani diurnele loru de la Eforia archidieceana.

IV. Diu'a alegerei de deputati preotiesci se prefige pe 2/14 sept. era pentru deputatii mireni pe 5/17 sept. Comunele besericesci trebuie sa indiestreze pe alesii loru pentru alegere de deputatu cu plenipotintia, care au a o predă Comisariului consistorialu inainte de actulu alegerei; ca-cu cari nu voru produce astfelu de plenipotintia, aceia nu se potu lasa la votisare.

V. Deputatii alesi din cleru si poporu au sa fie prevediuti asiderea cu plenipotintia din partea fiacarui cercu de alegere, si acesta plenipotintia au sa o predea congresului spre legitimarea loru.

VI. Fia-care Comisariu consistorialu are a raporta Consistoriului neamanatu rezultatulu alegerei si a asterne sum'a colectei pe sem'a Deputatului congresualu.

Sibiu, din Siedinti'a consistoriale tienuta in 12 augustu 1868.

Alu vostru alu toturoru de totu binele voituriu (L. S.) Archiepiscopu si Mitropolitu Andreiu m. p.

Varietati.

** (Tragi-comedia in Ungari'a.) Militia esmisa pentru persecutarea lotrilor din comitatulu Aradului n'a avutu succesu bunu. Mai antsiu puscara in picioru pre unu biotu omu,

care i-conducea; a dou'a, candu se pusera, sa odihnesca, sa descarcara doue pusce, si trantira la pamentu pre doui soldatii; tote acestea din cauza, ca soldatii inca nu sciu manua puscele cele noue. Dintre lotri n'au prinsu nici pre unulu.

** (Confiscatiune in massa.) Alalta eri sau confiscatu tote foiele cehice, cate aparu in Prag'a. Redactiunile respective au anuntiatu acest'a trista scire prin placate negre, ase pre murei caselor. Politia de statu le-a ruptu josu.

** (Consulatu nou in Pest'a.) Pre cum se vorbece, in Pest'a se va infiinta si unu consulatu generalu americanu.

** (Transilvani'a) nrulu 18 a aparutu si contiene urmatoriele tratate: Despre medicina cu respectu la poporulu romanescu (Continuare). — Archiv'a istorica a Romaniei. — D'in actele sotietatii „Transilvani'a.“ (Continuare) — Clio (Continuare). — Constantinu Brancovanu (Continuare).

** (Securitatea publica in Ungari'a.) In comitatulu Timisorei au aparutu mai multe bande de lotri. Unu locutoriu din comun'a Blumenthal fu arestatu de siepte lotri armati, cari sciricira dupa averea negutiatoriloru din acea comuna. In Mailathfalva sa vediu cinci lotri armati, in Kreutzstadt siese, toti armati. Vicecomitele din Timisoria a cerutu asistinta militaria, pentru ca politia nu e de ajunsu.

** (Emigranti bulgari), respective comitetulu bulgariloru din Bucuresci a adresatu sultanului unu memorandum, care contiene dorintiele natiunei bulgare. Bulgarii pretindu autonomia politica si religunaria pre teritoriulu lor si ceru, ca sultanulu sa primesca titulu „rege alu Bulgariloru.“ Sultanulu sa incoroneze ca rege alu Bulgariloru, si sa le dea unu vicerege, pre care lu-va alege adunarea nationala bulgara si lu-va intari sultanulu. Vice-regele va sta in fruntea regimului judetialu si administrativu, si va fi comandantele supremu alu armatei bulgare. Limba oficiala va fi cea bulgara, in sierbitiulu statulu si alu armatei se voru primi numai bulgari. — Alegerea adunarei nationale se face prin votu universalu; beseric'a ortodoxa bulgara va fi cea domnitoria, resiedinti'a patriarcului bulgaru si a sinodului se va strapune in capitala fitoria a regatulu bulgaru eparciele din Ternova, Orid'a si Ipecu se voru incorpora cu patriarcatul bulgaru.

** (Vaitari magiare.) Unu patriotu magiaru din Radn'a se plange, ca la cutare festivitate romana din Lipova sa portatu flamure romane, rusesci si prusiane, numai cea magiara a lipsitu. Pre magiarii din Lipova i-a dorutu tare reu, ca romanii conturba pacea prin astu-feliu de demonstratiuni. — In catu scimu noi, Lipova e opidu romanescu, acolo nu se afla nici urma de magiari, afara de vro doi trei armeni, pe cari bucuosi i-lasamu magiariloru; er' ce se tiene de flamure, avendu in consideratiune, ca rusii si prusii ne respecteza drepturile nostre mai multu, de catu magiarii, bravii romani din Lipova au avutu totu dreptulu a elimina flamur'a magiara de la un'a festivitate curatu romanescu. Magiariloru, pre cum se vede, le pare tare reu, ca romanii din Lipova nu frecuenteza gimnasiulu din Beinsiu, ca-cu atunci zelosulu directoru si mai zelosulu ministeriu i-aru elimina pre toti.

** (Din „Amvonulu“) a aparutu nr. 17, contiene: Predica dupa Bourdaloue despre caracterulu crestinismulu. — Predica la nascerea Pre Curatei, dupa Alfonsu de Liguori. — Predica la inaltierea santei cruci, de Ioanu Murgu. — Predice ocasionali. Cuventu la instalatiunea in parochia, de M. Bocsianu. — Nouetati. — Literariu. — Miscelare.

** (Delegatiunile) abie se voru conchiamu in luna noiembrie, pre cum se scire din Vien'a, si anume loculu conchiamarei va fi Pest'a.

** (Vinovatii se temu chiaru si de miscarea fruntiloru.) Cardinalulu Marinu Falcinelli, carele caletoresce in prasinte prin Transilvani'a, voiesce a visita pre Il. S. Vanciu, eppu alu diecesei de Gherla. Unele diurnale magiare se teme de vro misiune secreta, impreunata cu caleteri'a acestei inalte persoane. Ore ce sa fia? — Conscia mens recti famae macdacia ridet.

** (Procese de presa.) La cele 22 crime si delictu, ca se dice, ca le-a comis „Nar. Nov.“ in luna lui iuliu, sa mai adausu 18 crime si delictu pentru luna lui augustu, si trei zile sa confiscatu de trei ori un'a dupa alt'a.

Sciri electrice.

Sabiu, 7 septemvre. Romanii de aici sa pregiauru au onoratu pre deputatulu Macelariu a unu conductu de facie.

Constantinopolea, 5 septemvre. Fudpa si'a a capetatu concediu pre 14 zile. Ali pasia e denumitu ministru interimalu la esterne.

Florentia, 5 septemvre. „Opinione“ annocia, ca ministrulu de interne Cadorna si-a datu dimisiunea, ministrulu agriculturii a primitu interimalu portofoiulu interneloru.

Parisu, 5 septemvre. Lord Stanley a sositu aici. Ministrulu Moustier a pranditu cu Stanley la ambasadorulu anglesu. Stanley pleca mane la Londra. Regin'a Angliei se ascepta aici pre 10 l. c. „France“ demintiesce scirea, ca Menabrea aru fisitu incognito in Parisu, — si protesteza in contra corespundintiei diurnalulu „Indepandance“, care sustiene, ca guvernulu francesu se radima pre armata, si acest'a nu va concede, ca regimulu sa amez resboiulu in contra Prusiei. — „France“ dice, ca armat'a e natiunea in sa si in partea sa cea mai nobila si mai marinimosa, in intru veghieza asupra ordinii publice si a legiloru, si in afara nu e alt'a, de catu reprezentanti'a politice nationale.

Vien'a, 5 sept. „Oest. Corr.“ aude, ca caleteri'a imperatulu in Dalmatia nu este sigura.

Prag'a, 5 sept. Esercitiurile militari sa unitu, batalionele se voru rentorce la Prag'a. Marcailulu tieri sa insanetosiatu pre deplinu.

Londra, 5 sept. Regin'a Angliei este asteptata aici.

Post'a Redactiunei. Dnului Gr. Vitezu in Teu. Ne rogamu si a trei-a ora. Red. Proprietariu, redactoru respundictoriu si editoriu: ALESANDRU ROMANU.

Comunicatiunea drumurilor de feru.

Table with 2 columns: Station and Time/Service. Includes routes from Vien'a to Segedinu-Temisior'a-Baziasiu.

Table with 2 columns: Station and Time/Service. Includes routes from Jasenov'a to Oraviti'a.

Table with 2 columns: Station and Time/Service. Includes routes from Vien'a to Aradu.

*) De la Temisior'a la Baziasiu comunica numai odata.

Table with 2 columns: Station and Time/Service. Includes routes from Baziasiu to Vien'a.

*) Cale laterale duce la Dobritinu, unde sosesc la 3 ore dupa medianti.

Table with 2 columns: Station and Time/Service. Includes routes from Oradea-Mare to Vien'a.

*) Cale laterale vine de la Dobritinu.

Table with 2 columns: Station and Time/Service. Includes routes from Paris to Vien'a.

Comunicatiunea postelor.

De la Oradea-Mare la Clusiu, pleca in tote dilele la 6 ore 30 minute dupa medianti, sosesc in Clusiu la 1 ora 30 minute dupa medianti. Cale de 19 1/2 mile, tiene 18 1/2 ore 40 minute, costa 10 fl. 92 cr.

De la Temisior'a la Aradu pleca in tote dilele la 6 ore dem. sosesc in A. la 11 ore 45 minute din' a. Cale de 7 mile, tiene 5 ore 45 min., costa 3 fl. 8 cr.